

Sosiaalilautakunta 19.6.2018 § 22

VASTAUS VALTUUSTOALOITTEeseen KOSKIEN OMAISHOIDON TUKEA

Sosltk § 22

Ryhmä valtuutettuja on tehnyt 6.11.2017 valtuustoaloitteen omaishoitajien ennaltaehkäisevästä tukemisesta ja kuntouttamisesta. Aloitteessa esitetään, että vuosittain, alkaen 2018, talousarvioon varataan määräraha omaishoitajien työkykyä ylläpitävään kuntoutukseen ja tukemiseen omaishoitotyössä.

Laki omaishoidon tuesta (2.12.2005/937)**2 §**

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

3 a § (29.6.2016/511)**Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut**

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveystyöpalveluja.

4 §**Omaishoitajalle järjestettävä vapaa**

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystyöpalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. (29.6.2016/511)

Kunta ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksena. Kunta voi järjestää omaishoitajalle säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. (29.6.2016/511)

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä tarkoitettujen

TUUSNIEMEN KUNTA

d. H. J. T.
JK JF

Sosiaalilautakunta 19.6.2018 § 22

vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a § (8.4.2011/318)

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana
Kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen sijaishoitajan kanssa.

Tuusniemen omaishoidon tuen tilanne

Omaishoidon tuen palkkioihin vuodelle 2018 määrärahaa on varattu 145 000 euroa. Vuonna 2017 omaishoidon tukeen käytettiin 138 217,86 euroa. Vuonna 2017 kaikki omaishoidon tukeen oikeutetut saivat omaishoidon tukea eikä omaishoidon tuen hakemuksia hylätty määrärahojen puuttumisen vuoksi. Omaishoidon tuen kustannuspaikan kokonaismääräraha vuodelle 2018 on 193 527 euroa ja kustannukset vuonna 2017 olivat 177.965,66 euroa. Määrärahalla katetaan omaishoidon tuen palkkion lisäksi sijaishoitajien kustannukset ja mahdolliset ostopalveluna hankittavat tukitoimet ja esim. vakuutukset.

Vuonna 2017 omaishoitajina toimi yhteensä 39 henkilöä, joista 15 oli alle 65-vuotiaita, 65 - 74-vuotiaita oli 12 ja loput 12 olivat 75 vuotta täyttäneitä. Huhtikuun 2018 lopussa omaishoidon tuen piiriin kuului 32 hoitajaa, joista 13 oli 75 vuotta täyttänyttä.

Hoitajista alle 20 % on pitänyt säännöllisesti vapaapäivät. Suurimman osan vapaapäivät mahdollistuvat omaishoidettavan ollen palvelukeskuksen asumispalveluissa, jotkut ovat Tuusniemen sairaalassa kuntoutusjaksolla. Virikeohjaaja on sijaistanut muutaman omaishoitajan vapaapäivät tai käynyt omaishoitajan tukena satunnaisesti. Perhehoitosopimuksella vapaapäivät pitää pari henkilöä.

Kotipalvelun apua saa kuusi omaishoitotaloutta ja viisi omaishoidettavaa käy toimintakeskuksen päivätoiminnassa. Omaishoidettavilla on mahdollisuus osallistua myös palvelukeskuksen vanhus-ten päivätoimintaan tai saada tilapäistä kotipalvelua tarvittaessa. Joillakin omaishoidettavilla on henkilökohtainen avustaja.

Kuljetuspalveluja on myönnetty 11 omaishoidettavalle ja turvapu-
helin on käytössä joillakin omaishoidettavilla. Lisäksi muutaman kotiin on tehty kodin muutostöitä auttamaan mm. kotona turvallista liikkumista ja WC-suihkutiloissa käymistä. Usealla on käytössä fysioterapiasta saamiaan apuvälineitä, mm. rollaattoreita,

TUUSNIEMEN KUNTA

TK JT
A. H. J. T.

Sosiaalilautakunta 19.6.2018 § 22

suihkutuoleja, sairaalasänkyjä, pyörätuoleja, sähköpyörätuoleja ja tukikaiteita. Muutama on käynyt joko Omaishoitoliiton tai Kelan järjestämällä omaishoitajille tarkoituksella lomilla tai kuntoutusjaksoilla.

Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset tekee terveydenhuollon terveydenhoitaja. Omaishoitajille on annettu esitietolomakkeet täytettäväksi ja he itse ovat varanneet ajan terveyskeskuksen terveydenhoitajalle.

Hoitajille on tiedotettu erilaisista kunnan järjestämistä palveluista sekä vapaapäivien pitämisen mahdollisuuksista ja tarjottu virikeohjaajan palveluja.

Tuusniemellä pidettiin muutama vuosi sitten uudelleen aloitettuna omaishoitokerhoa. Siinä kävi vain muutama omaishoitaja. Omaishoitajien kerhotoiminta loppui ja osa omaishoitajista on käynyt sen jälkeen kotipalvelun lähihoitajan pitämässä muistikerhossa.

Tuusniemellä pidettiin 27.3.2018 omaishoitajien tilaisuus, jossa mukana oli Omaishoitajaliitto ry:n Itä-Suomen aluetoimiston aluevastaava. Hän kertoi yleisiä asioita omaishoittoon ja omaishoitajien lomiin ja kuntoutukseen liittyen. Vanhustyön johtaja selvitti Tuusniemen tilannetta. Omaishoitajat esittivät omia toiveitaan heidän tukemisekseen. Toiveina esitettiin: ensiapukurssi, psykologin /muiden asiantuntijoiden luentoja, rentoutusharjoituksia pienryhmissä, apuvälineiden käytön neuvontaa, yhteisiä tapahtumia, esim. jouluruokailu, omaishoitajakerho kerran kuussa, apua ja tukea omaishoitoperheen tilanteen mukaan, määrärahaa vuosittain, jotta pystytään kutsumaan esim. ulkopuolisia luennoitsijoita, miestenkerho miesomaishoitajille, kuntosaliryhmä

Suunnitelma omaishoitoa tukevien palvelujen vahvistamisesta

Vanhuspalvelujen palveluohjaaja aloitti tehtävässään 30.4.2018. Hän tekee seurantakäynnit kaikkien omaishoitajien luokse, päivittää omaishoidettavien hoito- ja palvelusuunnitelmat ja antaa ohjausta ja neuvontaa, mm. lomista ja kuntoutuksesta. Palveluohjaaja pyytää omaishoitajilta luvan antaa omaishoitajien tiedot terveyskeskuksen terveydenhoitajalle, jotta terveydenhoitaja pystyy kutsumaan omaishoitajia tarkastuksiin.

Tuusniemellä aloitetaan syksyllä 2018 Omaishoitajaliiton pitämänä omaishoitajien vertaisryhmä, missä on tarvittaessa mukana

TUUSNIEMEN KUNTA

L. H. J. T.
TK JT

Sosiaalilautakunta 19.6.2018 § 22

muita asiantuntijoita. Ryhmässä voi olla esim. rentoutusharjoituksia, apuvälineiden käytön ohjausta, tiedottamista sekä neuvontaa ja ohjausta kaikissa omaishoitajuuteen liittyvissä asioissa. Omaishoidettavien kerhon pitäminen samaan aikaan suunnitellaan erikseen.

Syksyllä 2018 fysioterapia aloittaa omaishoitajien kuntosaliryhmän, mikäli riittävä määrä (7) hoitajia tulee ryhmään. Se on maksuton osallistujille.

Omaishoidettavilta kerätään palautetta toiminnoista ja omaishoitajia ja omaishoidettavia tukevia toimintoja kehitetään lainsäädännön, palautteen ja määrärahojen puitteissa.

Valmistelija: sosiaalijohtaja Eeva Seppänen, puh. 044 720 9049 ja vanhustyön johtaja Lea Mustonen, puh. 044 720 9042

Sosiaalijohtajan päätösehdotus:

Sosiaalilautakunta antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja lähettää sen edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi/toimenpiteitä varten:

Vanhustyön johtaja
Kunnanhallitus

TUUSNIEMEN KUNTA

L.H. J.T.
TK JT